

# Járni jár, csak sokszor nem jut

## Miként jut el a kormánypénz Bukarestből Székelyföldre?

• Az ötlet felmerülésétől kezdődően évekbe is telhet, mire megszületik a finanszírozási döntés egy-egy nagyobb beruházás esetében. Tánczos Barna szenátorral, a szenátus pénzügyi bizottságának tagjával a beruházási támogatások megszerzésének módjáról és az ezzel kapcsolatos buktatókról beszélgettünk.

ISZLAI KATALIN

Számos tényezőtől függ a nagyobb beruházási támogatások, kormánypénzek megszerzése: a folyamat gyorsaságát befolyásolják egyebek mellett a személyes kapcsolatok, de sok múlik azon is, milyen típusú finanszírozásról van szó. Gyakran ugyanakkor a „járni jár, csak nem jut” forgatókönyvet kénytelenek szembenézni a székelyföldi politikusok a román parlamentben. A témáról Tánczos Barna szenátort kérdeztük, aki a pénzügyi bizottság tagjaként számos tapasztalatot gyűjtött az évek során.

### Helyben marad

Mint a szenátor kifejtette, a pénzügyi bizottság tagjaként az elmúlt négy évben szerepet vállalt a költségvetési törvény előkészítésében és elfogadásában. „Elsősorban onnan tudtuk befolyásolni – amikor megfelelő tárgyalási pozícióba kerülünk – az önkormányzatok költségvetését, azokat a bevételeket, amelyek önműködően érkeznek, ha megfelelően vannak összeállítva a leosztási képletek. Fontos, hogy az RMDSZ-nek köszönhetően 2019 óta a személyi jövedelemadó száz százaléka helyben marad, azelőtt ez csak mintegy 70 százalékra volt tehető” – mutatott rá Tánczos. Ez azt jelenti, hogy a személyi jövedelemadó 60 százaléka a

helyi önkormányzatoknál marad, 15 százaléka a megyei önkormányzatnál, 17,5 százaléka leosztásra kerül, és a fennmaradó 7,5 százalék egy beruházási alapba a megyei tanácshoz, amelyből az önkormányzatoknak nyújthatnak finanszírozást. „Ez egy olyan stratégiai döntés volt, amely nagyon sok önkormányzatot kedvező helyzetbe hozott. Ennek tulajdonítható például, hogy Csíkszeredának közel százmillió lejes tartaléka van, vagy hogy Sepsiszentgyörgynek is teljesen másként áll a szénája pénzügyi szempontból, mint korábban. Ezekre az összegekre jönnek rá azok a pontszerű beruházási támogatások, amelyek megszerzése egy érdekes folyamat” – vezette fel a témát Tánczos.

nokot, egy uszodát, vagy éppen egy kórháznak, repülőtérnek kérmének pénzt. Mások viszont nem jönnek, és ezekben az esetekben sokszor helyettük találjuk ki a megoldásokat, látva, hogy hol lenne szükségük támogatásra. Ilyen volt például a Csíkszeredai Megyei Sürgősségi Kórház esete” – emelte ki a szenátor. Mint kifejtette, a kórházat működtető Hargita megyei önkormányzat nem kért tőlük segítséget, de a kórház terveit látva 2019-ben javasolta először, hogy az RMDSZ elsőbbségi listára tűzze az intézmény finanszírozását a költségvetés elfogadásakor. Az igény megfogalmazásának fázisa után aztán elkezdik összeállítani a forgatókönyvet, keresik a megoldásokat a kérések megvalósí-

ötlet helyét, vizsgáljuk, hogy hová lehet az adott beruházást úgy elhelyezni, hogy finanszírozni lehessen. Ezt követi az a személyes kapcsolatokon alapuló politikai lobbizás, amelyhez egyes esetekben elég egy baráti kézfogás, egy többéves vagy évtizedes barátság. Ilyen volt például a csíkkarcfalvi jégpálya esete, amikor Kelemen Hunor szövetségi elnök megkérte Vasile Blagát, hogy finanszírozzák a beruházást, vagy amikor én megkértem az akkori fejlesztési minisztert, hogy a gyergyószentmiklósi jégpályára biztosítsanak közel tízmillió eurós finanszírozást. A személyes kapcsolatok nagyon fontosak, de nem mindig elégségesek, egy költségvetési vita során például a teljes RMDSZ-frak-

tudunk megoldani a kórházak számára, nagyobb beruházások esetében azonban, amikor terveket, hatástanulmányokat kell készíteni, évekig is eltarthat, mire eljutunk addig, hogy megszülessen a finanszírozási döntés” – magyarázta.

### Nem mindig jön össze

A szenátor szerint sokszor történik meg továbbá az is, hogy olyan összegű beruházási finanszírozást hagynak jóvá az év elején, amelyet képtelen elkölteni például a megyei tanács. Ilyenkor megoldásokat kell keresni arra, hogy az építkezési beruházásokra odaítélt pénzt hogyan tudják átirányítani például eszközvásárlásra a csíkszeredai kórház számára. A meglévő erőforrások átcsoportosíthatók ugyanakkor útjavításra vagy egyéb beruházásokra is. A kedvező forgatókönyvek mellett azonban gyakorta előfordul az is, hogy nem jönnek be a számítások. „Sokszor éveken keresztül állunk sorban, mivel egyáltalán nem biztos, hogy egy elképzelésre azonnal találunk megoldást. A felcsíki falvakban például évek óta próbálják felújítani a régi fürdőket, kisebb kezelőházakká átépíteni ezeket, de hiába kerestük a megoldást, nem tudtuk kivitelezni. Nemrég úgy tudtuk módosítani a CNI-törvényt, hogy elméletileg beférnek majd ilyen jellegű beruházások is. Emellett jelenleg arra is várakoznunk kell, hogy leteljenek a választások, mert addig a kormány nem hajlandó újabb projektek finanszírozásában gondolkodni. A tárgyalások sikere sokszor a megfelelő pillanat megtalálásán múlik, de mivel nem mi hozzuk a döntéseket, nem mindig úgy és nem mindig akkor történik, ahogy mi szeretnénk. A személyes kapcsolatok sokat segítenek, de a minisztereket nagyon gyakran cserélik, így sokszor egy projektet több különböző személlyel kell tovább görgetni. A gyergyószentmiklósi jégpálya esetében például már az ötödik miniszter ül a székben ahhoz képest, akivel meg egyeztünk. Külön művészet, miként lehet folyamatosan új embereknek elmagyarázni, hogy a régi projektek miért fontosak. Sokszor járunk úgy, mint a bögös a viccben, hogy járni jár, csak most éppen nem jut” – zárta a szenátor.



### A személyes kapcsolatok fontossága

Egy ilyen támogatás megszerzése az ötlet megszületésével kezdődik, és ezek származhatnak önkormányzatoktól, különböző intézményektől, de a parlamenti tisztségviselőktől is. „Egyénfüggő, miként érkeznek ezek a kérések. Vannak polgármesterek, akik folyamatosan keresik a szenátorokat, képviselőket, az RMDSZ elnökét elképzeléseikkel, például szeretnének egy sportcsar-

tására attól függően, hogy milyen beruházásról van szó. A kórházak esetében például a legjobb megoldás az országos költségvetés elfogadása alkalmával a célirányos leosztás, ilyen összegeket kapott az elmúlt két évben minden nagyobb megyei kórház. Ha viszont sportberuházásról van szó, az Országos Befektetési Alapot (CNI) keresik meg, ha pedig víz- vagy szennyvízhálózat létesítéséről, akkor valamelyik országos program nyújthat segítséget. „Megkeressük minden

Elkezdődött a munka. Fontos a beruházási támogatások megszerzése a régió számára, a folyamat viszont nem mindig egyszerű

▲ KORÁBBI FELVÉTEL: ERDÉLY BÁLINT ELŐD

ció erejére szükség van ahhoz, hogy egy-egy egyezséget kivitelezni lehessen. Ha megvan az egyezés, elindulhatnak a folyamatok, amelyek két héttől kezdődően akár évekig is eltarthatnak. Egy költségvetési vita során például egy kéthetes időszakban 10–20 millió eurós beruházást

kormánypénzek

HIRDETÉS

MI TÖRTÉNT A TRIANON  
UTÁNI SZÁZ ÉVBEN?

Történelmi érdekességek  
1920-tól napjainkig!

TRIANON 100

iskola  
alapítvány

RMDSZ

1000  
ÉV ERDÉLYBEN  
100  
ÉV ROMÁNIABAN

facebook.com/ezer100.ro